

BİRİNCİ OTURUM

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Ecz. Mehmet Domaç

TEB Genel Başkanı

Murat Karayalçın

SHP Genel Başkanı

Değerli dekanlar, değerli meslektaşlarım; “Avrupa Birliği ülkelerinde eczacılığın geleceği” konusunun tartışılacağı toplantımıza katıldığınız için Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti adına hepimize teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylık süreci tüm topluma ve tüm meslek gruplarına, Avrupa standartlarını öğrenme, değerlendirme konusunda hem bir olanak hem de bir sorumluluk yüklüyor.

Avrupa Birliği'nde eczacılığın geleceğini tartışacağımız bu toplantıda, Türkiye'de de eczacılığın geleceğini masaya yatıracağız. Böylelikle, bir karşılaştırma olanağının doğmasını sağlayacağız.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı sürecini destekleyen, dile getirdiğimiz gibi, imparatorluklar çağında dünya sisteminin dışına atılma riski Türkiye'de eczacılığın geleceğini de karartıyor.

Bu toplantıda, Avrupa Birliği üyesi bir Türkiye'de ki eczacının geleceği ile Avrupa'da yaşayan eczacının geleceği birbirine bağlanacaktır. Bu nedenle, Avrupalı meslektaşlarımız, sorunlarını ve gelecek perspektiflerini dile getirirken,

ortak geleceğimizden bahsettiklerini düşünmemiz gerekir ve ortak bir iradeyi geliştirmemiz gerektiğini de burada göreceğiz.

Biliyorsunuz tarih her zaman ileri gitmiyor, Alen Mink'in söylediği gibi, insanlığın önünde her zaman yeni bir ortaçağı yaşama riski olacaktır. Biz de gelecekte bahsederken, bu riski gözönünde bulundurmalıyız. Bugün içinde yaşadığımız dünyanın eğilimleri işte bu yeni ortaçağa işaret ediyor; ancak, bu eğilimi tersine çevirmek her zaman olanaklı. Bize bu olanağı sağlayan ise insan iradesi. Bir başka deyişle, biz, yakın ve uzak geleceğe dair projeksiyonlar yapabiliriz; ama, bunu insan iradesi faktörünü dışarıda bırakarak yapmamız olanaksız.

Bugün, bütün her şey bizim istediğimiz gibi oluru konuşmak için biz ne istiyoruz? sorusuna yanıt arayalım diyoruz. Gelecek tasarımızı oluşturmak, geleceğimizi yaratmanın ilk ve en önemli koşulu. Bu tasarım, bugün, daha önce hiç olmadığı ölçüde Avrupalı meslektaşlarımız ile ortaklaşım durumunda.

İnsan haklarına saygılı ve çağdaşlığın bir gereği olarak sağlık ve sosyal güvenlik sistemleri, özellikle de eczacılık, insanın sağlıklı ve kaliteli yaşamasını sağlamaya dönük kurgulanmalı. Avrupa Birliği, hızla sosyal bir Avrupa olmaya doğru ilerliyor. Pazar merkezli bir Avrupa'dan insan merkezli bir Avrupa anlayışına doğru geçilmesi sürecinde, Avrupa, aydınlanma çağının mirasçılarının izini sürüyor. 1989 yılında imzalanan Avrupa Sosyal Şartı, insan merkezli bir Avrupa'nın en önemli göstergelerinden ve kazanımlarından biri. Biz de pazar merkezli değil insan merkezli, müşterilere değil hastalara odaklanan, parayı değil

insan sağlığını düşünen bir eczacılık mesleğinin onurlu sürdürücüleri olmak istiyor ve bunun için elimizden geleni yapıyoruz.

Güçlerimizi bir araya getirmek gücümüze güç katacaktır. Türkiye, daha ileri hedeflere ve de bakış açısına ulaşmak, ihtiyacımız olan gerçek demokrasiyi, özlediğimiz siyasal, toplumsal ve bireysel ilişkileri her alanda geliştirmek iddiasındadır.

Türkiye bu hedeflere yürürken, Avrupa Birliği adaylığının hızlandırıcı ve kolaylaştırıcı dinamiklerinden Avrupa Birliği'nin bilgi ve deney birikimlerinden yararlanacaktır.

Türkiye'nin ve Avrupa Birliği'nin önünde yeni bir tarih sayfası vardır. Bu sayfada, elbette, sorun da, güçlük de, engel de yer almaktadır; ama, belki de her şeyden fazla umut yer almaktadır.

Toplantının, daha ileri değerlendirmelere ve işbirliklerine fırsat olmasını diliyorum, hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Bu arada, toplantımıza katkı sağlayan Hedef Ecza Deposu'na teşekkür ediyorum ve misafirlerimizi de sizlere daha sonraki konuşmamda takdim edeceğim.

Sayın Karayalçın'ın da bize hitap etmesini istiyorum; çünkü, Avrupa Birliği'nde önemli adımlar atılması için ülkemize katkılar sağladı, o sırada çok görev aldı. Şu anda görev almaması bizim için önemli değil, önemli olan bu ülkeye hizmet edilmesidir ve onun için çaba harcanmasıdır.

Buyurun Sayın Karayalçın.

Türk Eczacıları Birliği'nin Sayın Başkanı, Sayın yöneticileri, Sayın üyeleri, Sayın konuklar; sizleri şahsen ve Sosyal Demokrat Halk Partisi adına içtenlikle selamlıyorum.

Bana, Avrupa Birliği konusunda kimi düşüncelerimi sizlerle paylaşma olanağını sağlamış oldukları için Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti'ne içten şükranlarımı sunuyorum.

"Avrupa Birliği'nde Eczacılığın Geleceği" başlıklı toplantınızı, Avrupa Birliği Komisyonu'nun genişlemeyle ilgili raporunun kamuoyuna açıklanmasından bir iki gün sonra yapıyorsunuz. Türkiye, bir seçim sürecinde bulunmasına karşın, bu konuyu tartışıyor. Çünkü, Avrupa Birliği Komisyonu'nun gelişme ile ilgili hazırlamış olduğu rapor, 11-12 Aralık tarihinde Kopenhag'da yapılacak zirve toplantısında Türkiye'ye takvim verilip verilmeyeceği ile çok yakından ilişkili. Türkiye'nin, bu yoğun gündeme karşın, bu konuyu tartışmasının altında yatan temel nedeni ben böyle açıklıyorum.

Aslında, Türkiye, maalesef Avrupa Birliği üyelik sürecinde içinde bulunduğu sürecin temel niteliklerini tam anlamıyla

gözleyen ve onun gereklerini yerine getiren bir anlayış ve yaklaşım içinde değil. Sizler de gözlüyorsunuz, Türkiye’de Avrupa Birliği üyeliği konusu birkaç konuyla sınırlı bir biçimde tartışılmaktadır. Avrupa Birliği üyeliğini, Türkiye, ulusal egemenlik, ulusal bağımsızlık anlayışı bağlamında tartışıyor, zaman zaman da Kıbrıs sorunu bununla ilişkili olarak ele alınıyor. Aslında, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini herhangi iki ülke arasındaki ikili ilişkiler anlayışı içinde değerlendirmemiz olanaklı değildir. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini bir ulus devlet ile bir uluslararası kuruluş arasındaki ilişkiler anlayışı içinde de ele alamayız. Deyim yerindeyse Türkiye, evliliğe giden, evlilikle sonuçlanması beklenen yaşamların birleştirileceğini öngören bir sürecin içinde. Burada yalnızca ulusal egemenlik konusunun, yalnızca bağımsızlık konusunun, yalnızca Kıbrıs sorununun değil; hatta, zaman zaman ele alındığı gibi, yalnızca Kürt sorununun da değil, Türkiye’nin yaşamını, Türk halkının yaşamını ilgilendiren tüm konuların tartışılması gerekmektedir. Bu süreç içinde Türkiye’nin Avrupa Birliği ile bütünleşmesinin getireceği tüm konuları ele alması gerekmektedir; ama, maalesef, Türkiye bundan çok uzak durumda.

Türk Eczacıları Birliği’nin “Avrupa Birliği’nde Eczacılığın Geleceği” başlıklı bir toplantıyı düzenlemesini önümüzdeki tablo karşısında son derecede önemsediyimi belirtmek isterim. Bence, bütün meslek grupları böyle bir ilişki içine girmeli, Türkiye-Avrupa Birliği üyelik sürecini, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini kendi pencereleri açısından değerlendirebilmeli.

Çoğu konuda olduğu gibi, Türk Eczacıları Birliği’nin bu alanda da bir öncü rol üstlenmiş olduğunu memnuniyetle

gözlüyorum. Birliğiniz, Avrupa Birliği Eczacılık Grubu’nun (PGEU) içine girmiş durumda, onun üyesi bulunmakta, hatta belkide Türkiye’den önce siz bu çalışmalarınızla Avrupa alanına adım atmış bulunuyorsunuz. Bu, son derecede önemli.

Sayın Başkan’ın konuşmasını dinledim, biraz sonra ele alacağınız konunun kapsamını da o vesileyle öğrendim. Yine, kendi mesleğiniz açısından Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini değerlendiriyorsunuz. Bunun da son derecede önemsenmesi gerektiği inancındayım.

Aslında, Türkiye’nin çok güçlü sivil toplum örgütlerinden birisi olan örgütünüzün böyle bir anlayışı sergilemesini yadırgamamak gerektiği düşüncesindeyim; Gerçekten güçlü bir sivil toplum örgütünüz. Bu yılın başında sergilemiş olduğunuz, meslektaşlarınız mesleğiniz ve hastalarınız için sergilemiş olduğunuz eylemi Türkiye unutmuş değil; çok ciddi bir eylem ortaya koydunuz ve çok önemli bir başarı elde ettiniz. Böyle güçlü bir sivil toplum örgütünün konuya sorumluluk duygusu ve sorumluluk anlayışı içinde bu açıdan yaklaşmasını doğal karşılıyorum.

Sayın konuklar, Türkiye, Avrupa Birliği ile ilişkilerini 1963 yılında rahmetli İsmet İnönü’nün Başbakanlığı sırasında imzalanan 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ankara Anlaşması ile başlattı. Belki seçim propagandalarını, seçim konuşmalarını izleyenleriniz, bazı tarih şaşırtmalarıyla karşı karşıya kalabilir; ama, gerçek tarih budur, 12 Eylül 1963 Ankara Anlaşması’nın altında Türkiye tarafında İsmet İnönü’nün imzası bulunmaktadır.

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri daha sonraki dönemlerde farklı açılardan değerlendirildi. Kimi siyasiler “Avrupa Birliği’nin yolu Diyarbakır’dan geçer” ifadesini kullandı. Kimileri meslekleri açısından konuya yaklaştı. Örneğin, ziraat mühendislerinin, Türkiye’nin ziraatçıların “Avrupa Birliği’nin yolu tarımdan geçer” biçiminde açıklamalarda bulunduğu anımsıyorum. Bilmiyorum, sizin böyle bir iddianız var mı? Avrupa Birliği’nin yolu eczacılardan, eczacılıktan geçer diyor musunuz? Onu bilmiyorum; ama, buna hiçbir itirazım da yok, herkes kendi perspektifi açısından konuyu görebilmeli. Ben, burada, size, Komisyon Raporu ile ilgili iki gözlemimi anlatmak istiyorum.

Çok özetle belirtmek gerekirse, Avrupa Birliği Komisyonu, önceki gün yayınlanan raporunda Türkiye’ye iki ileti sunmaktadır. Bunlardan birincisine göre, Türkiye, Kopenhag ölçütlerinin gereğini tam anlamıyla yerine getirememiştir. İletilerden ikincisine göre de, Kopenhag ölçütlerinin gereğinin yerine getirildiği düşünülen alanlarda Türkiye’nin uygulamasının ne olacağı izlenmek ve gözlenmek istenmektedir. Avrupa Birliği, “Hele bir bakalım, bu kararları aldınız, 3 Ağustos sabahı o düzenlemeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi’nden çıkardınız; ama, uygulamanızın ne olacağını görmek ve bilmek istiyoruz” diyor.

Bence burada Avrupa Birliği de ve Avrupa Birliği’nin Türkiye’den beklentilerini bizlere, yurttaşlarına açıklamış olan 57. Hükümetin o günkü, o zamanki mensupları ve yöneticileri de yanlış bir değerlendirme içinde bulunmaktadır. Oysa, yanlış yapmışlardır.

Şunu çok iyi anımsıyorum: Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini o bağlamda izleyenlerin de benim bu görüşüme, bu ani-

ma katılacakları kanısındayım. 4-5 ay önce, geçtiğimiz Nisan ayında, dönemin Bakanları tarafından bizlere, eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde idam cezası kaldırılırsa, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde Kürtçe yayına olanak sağlayacak düzenlemeler yapılırsa ve Kürtçenin öğrenilmesi için bir düzenlemeye gidilirse, Avrupa Birliği’nin bir hafta içinde Türkiye’ye müzakere için takvim vereceği söylenmiştir. Bunu söyleyenler bu değerlendirmelerini, Avrupa Birliği’nin genişlemeden sorumlu görevlisi Gunter Ferhogen’den aldıklarını ifade etmişler idi. Ben bunu çok net olarak anımsıyorum. Nisan ayının sonlarına doğru, Mayıs ayının başlarında konu bu yönüyle tartışıldı. Kopenhag ölçütleri dediğimiz budur denildi. “Bu üç konudaki düzenleme eğer yapılırsa, bu iş biter, Türkiye müzakere takvimi alır” ifadesi kullanıldı.

Sayın konuklar, bence, 3 Ağustos sabaha karşı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihi bir oturumda bu üç düzenlemeyi yaparak, öteki düzenlemelerin yanı sıra bu üç konudaki istemleri de karşılayarak, Türkiye’nin tarih alması için ne gerekiyorsa onu sağlamıştır. Ya burada bize yanlış bilgi verildi ya da Avrupa Birliği Komisyonu konuyu ciddi olarak saptırmaktadır.

Türkiye bir tür Yunan mitolojisindeki Sisifus olayı ile karşı karşıya bulunmaktadır. Sisifus sürekli olarak tanrıların verdiği ceza uyarınca taşı dağın tepesine çıkarmakta; ama, her defasında taş aşağıya düştüğü için tekrar aşağı inip yüklenmekte tekrar yukarı çıkmakta, tekrar kaybetmektedir. Böyle bir ilişki olmaz, olamaz. Açıklamalar yapıyorsunuz, koşulları ortaya koyuyorsunuz, onun gereği yerine getiriliyor; ama, onun ardından şunları da yap diyorsunuz! Bu kabul edilemez. Böyle ciddi ilişkide bu anlayışın, bu yak-

laşımın son derecede ciddi olumsuzluklar çıkaracağı kanı-sındayım.

Sayın konuklar, 3 Ağustos günü yapılan düzenlemelerin uygulamasının görölmek istenmesini de, doğrusu, ben uygun karşılamıyorum. Önemli olan yasal düzenlemelerin yapılması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin o doğrultuda bir siyasi iradeyi ortaya koymasıdır. Bir siyasi irade ortaya konulmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, hiç kimsenin beklemediği, çıkacağını sanmadığı kararları almış ve gerçekleştirmiştir. Şimdi, bir de uygulayın, bir de uygulamaya bakalım demenin içtenlikle bağdaşacak hiç bir yönü bulunmamaktadır. Ayrıca, teknik olarak da bunu doğru bulmadığımı ifade etmek isterim. Çünkü, müzakere takviminin alınması demek, en az 6-7 yıllık bir çalışma döneminin başlaması, başlatılması demektir. Bildiğim kadarıyla Avrupa Birliği'ne 6-7 yıl geçmeden müzakereleri tamamlayarak giren çok fazla sayıda ülke yok. Durumu Türkiye'ye benzeyen ülkelerin Türkiye'den beklenilenden, bu 6-7 yıldan çok daha fazladır. Çok daha uzun bir sürede bu müzakereleri yaptıklarını biliyoruz. En azından Yunanistan'ın müzakeresi 6 yıl sürmüştür. Karamanlis'in, Yunan cuntasının devrilmesinden sonra Yunanistan'a dönüşünün ardından yapmış olduğu başvuru 1981 yılında sonuçlanmıştır. İspanya 7-8 yıllık bir müzakere dönemi geçirmiştir. Komşularımız Romanya ve Bulgaristan 1997 Aralık ayında Lüksemburg zirve toplantısında müzakereye başlamıştır ve müzakereler sürmektedir. 31 dosya üzerinden yapılan müzakereler Bulgaristan ve Romanya için henüz sonuçlanmamıştır. Basından okumuşsunuzdur; bu iki komşumuzun Avrupa Birliği'ne giriş tarihi olarak 2007'den bahsedilmektedir; yani, Balkan ülkelerinin -Yunanistan'ı dışarıda tutarsak- Osmanlı mirasını taşıyan, belki Asyatik devlet yapısının unsurları-

nı sergileyen Balkan ülkeleri için belki de bir 10 yıllık sürenin geçmesi gerekmektedir. Belki bizim kurbanımız oluyorlar, bilmiyorum. Belki bizim modelimizle yüzlerce yıl yönetilmiş olmanın sıkıntısını çekmektedirler, bilmiyorum; ama, önümüzde uzun bir süre olduğunu biliyorum. Bu uzun süre içinde Türkiye, yalnızca siyasi ölçütlerle ilgili uygulama sınavı vermeyecektir, olay çok yönlü, her alanda tartışılması ve çalışılması gereken konular var. Türkiye'nin, belki de bir Karadeniz kıyı yoluyla Avrupa Birliği'ne, Avrupa Birliği'nin çevre standartlarına uyum sağlayarak girmesi söz konusu olamayabilecektir. Çevre konusunda yapı standartları ile ilgili olarak sizin mesleğinizde, öteki dallarda Türkiye'nin gerçekleştirmesi gereken çok önemli hedefler önümüzde bulunmaktadır. Bunu şunun için söylüyorum: Avrupa Birliği, Türkiye içten mi değil mi? Aldığı kararları uygulayacak mı? Uygulamayacak mı? Önümüzdeki dönemde bunu çok rahatlıkla görebilecektir.

Hiç kuşkusuz, herkes değerlendirmesinde özgürdür. Her fırsatta Avrupa Birliği'ni haklı görenlerimizin, Sayın Ferhogen'in zaman zaman bize parmak sallayan Avrupalı dostlarımızın bu kez haklı olduklarını sanmıyorum. Bu kez top oradadır ve onların önündedir ve bu sorumluluklarının gereğini yerine getirmelidir. Çok ilginç, bu süreçte bizim en büyük destekleyicimiz de Yorgo Papandreu olmuştur. Yunanistan Dışişleri Bakanı Sayın Papandreu, birkaç gündür ard arda verdiği demeçlerde, Türkiye'ye mutlaka bir tarih verilmesi gerektiğini dile getirmektedir.

Sayın konuklar, biz Avrupa Birliği üyeliğini, toplumumuzun, cumhuriyetin kurulmasından ve çok partili yaşama geçilmesinden sonra üçüncü büyük atılımı olarak niteliyoruz.

Sevgili Erdal İnönü'nün bir değerlendirmesi ile konuşmamı tamamlamak istiyorum. Türkiye bir köprü olarak niteleniyor. Sevgili Erdal İnönü de bu nitelemeye katılarak diyor ki: "Köprüler, üzerinde yaşamak için yapılmış yapılar değil, köprüler üstünden geçmek için yapılmış yapılardır. Uzun süre köprü'nün üzerinde kalamazsınız, bir tarafa geçeceksiniz; ya doğuya ya batıya geçeceksiniz. Biz kararımızı verdik ve Rumeli tarafına geçeceğiz. O konuda kesin kararlıyız." Aslında, bize uzak bir yer de değil, 700 yıl önce salla geçmiştik. Şimdi daha makul bir şekilde köprüden geçerek Rumeli tarafına geçmek istiyoruz.

Bence, Türk halkının bu konuda taşıdığı kararlılık zıyan edilmemelidir. Avrupa'nın siyasetçileri konuyu bu yönü ile görebilmelidir ve Türk halkı, kendisiyle hesaplaşarak Kopenhag ölçütlerini içselleştirerek bu tarihi hedefi gerçekleştirmelidir.

Bana, bu çalışmanızda sizlere kısaca da olsa sunuşta bulunma fırsatını verdiği için tekrar Sayın Başkan'a içtenlikle teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyor ve hepini-ze sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.